

U PANPOH KA JINGSHISHA

Issue No. 4

Īaiong, 2019

KA POP BYM LAH MAP *Reuben Warjri*

U Panpoh Ka Jingshisha ka long kawei na ki lynti ba ka Christ In You Minsitries ka pyndonkam ban pyniöh biang ĩa ki jingshisha kiba la jah bad ba la shah iöh roit. Ngi kyrmen ba lyngba kane ka lynti, ngi lah ban pynshlur ĩa ki nongpule jong ngi ban wad ĩa ka jingshisha kum ka spah baburieh.

Īa U Panpoh ka Jingshisha la shon shishen shi bnai bad kiba kwah, ki lah ban iöh ĩa ka khlem da hap ban seiw pisa.

Ki phone no.

**+91 87942 62391
+91 82588 77230
+91 94369 45866
+91 70056 73218**

Email:

ciyministries04@gmail.com

Ki jingdon:

- 1. Ka Pop Bym Lah Map Sla 1.**
- 2. Ka Jingsngewthuh ĩa Ka Jinglong Blei**

Ka Jingpyntip

Ki jingpyni jingmut ha kane ka newsletter kim da dei eh ki jingsngewthuh jong ka Christ In You Ministries.

Lehse ka jingpyrshah bakhaliañ tam eh ba ka jinghikai shaphang ka jingshisha U Blei ka hap ban ĩakynduh ka long ka mat kaba ĩadei bad ka ka jingkren beiñ pyrshah ĩa U Mynsiem Bakhuid. Kiba artatien ne kiba pyrshah ĩa ka jingshisha ki ĩai kdew sha kane ka mat bad ki wanrah ĩa ka nia ka jong ki, ba kumno ka lah ban long ba U Mysiem U long hi U Khrist lada ka jingpynshitom ba wan na ka jingleh pop pyrshah ĩa U Khun ka pher na kata ka jong U

Mynsiem? Nga hi shimet nga kubur ba na ka jingiohi jong ki, ka nia ka jong ki ka long kaba shongnia namar haba ĩadei bad kane ka mat, ka jingong ba U Mynsiem Um long U Khun, ka long kaba dei. Lada ngi peit bniah ĩa ki kyntien ki jong U Jisu halor ka pop bym lah map, ngim lah da lei lei ruh ban ong ba U Jisu U kren shaphang ĩa lade haba U kren shaphang U Mynsiem. Ngi wanrah shuh shuh ĩa ki jingeh da kaba ngim lah ban ai ĩa ka jingbatai bahun, nai pat ong shaphang ka jingbatai kaba ĩahap sur bad ka ka Baibl, halor kane ka mat bad ngi poi pynban ban batai ĩa kiwei kiei kiei da ka jingkyrmen ba ngi la ai ĩa la jubab ĩa ka jingeh kaba don ha kane ka mat. Hynrei ka jingshisha ka long, ba da ki jinngleh jong ngi, ngi la nang pynkulmar shuh shuh ĩa ki nongsngap. Da kumno kumno, ĩa kaba bun hi nga kren shaphang ĩa lade naba nga shem ba nga leh ĩa kane ka jingbakla katto katne sien mynshuwa. Ka daw ba kongsan jong kane ka jingbakala ka wan na ka jingduna ha ka jingsngewthuh ĩa ka jingmut jong ka plan jong ka gospel. Hynrei nga sngewkmen eh ba ka jingsngewthuh ba nga iöh lyngba ka jingpule ĩa ka subjek jong ka hok da ka jingngeit ha kine ki lai snem ba la leit noh, ka la ai ka jingshai halor kane ka mat bad nga kyrmen ba lyngba kane ka jingthoh nga lah ban leh ĩa ka kamram jong nga ha ka rukom ba dei

biang da kaba ai sha phi ĩa ka jingbatai kaba pura bad kaba hun halor kane ka phang.

Kumba nga la ong hynne, ka subjek jong ka pop bym lah map kumba la kren da U Jisu ha Mathaios ka lynnong ba khaddar kam kyrshan da lei lei ruh ĩa ka jinghikai ba U Mynsiem U long hi U Khrist. Te haba kumta, hato ngi long kiba bakla? Hato ngi donkam ban examin biang ĩa ki jingsngewthuh jong ngi shaphang U Blei? Hato ka

jingngiet Lai-Ha-Uwei Blei ka long ka jingshisha? Em, ngam ai jingmut khyndiat ruh ban leh ĩa kane ka kam. Hynrei ngi donkam ban sngewthuh ĩa ka jinglong jingman bad ka por bad ka ĩa ha kaba U Khrist U kren ĩa kine ki kyntien.

Haba ngi pule ĩa ka kitab U Mathaios ka lynnong bakhaddar, kaba sdang naduh ka dkhot ba awphew ar ter ter, ngi shem ba U Khrist U leh bun ki kam bah kum ka jingpynkhiah ĩa kiba pang bad ka jingbeh ĩa ki ksuid. Ki brierw ki la ĩalyngngoh haba ki sakhi ĩa kine kiei kiei bad ki la ngeit ba U Jisu U long Uta U Messiah. Hynrei, ki Pharisai kiba don hangto bad kiba la sakhi lang ruh ĩa kine ki jingjia da la ki jong ki khmat, kim shim la kloï ban aiti ĩa lade hapoh kine ki sabut kiba paw tyngkreiñ. Lem bad kine ki mat bakynja met, U Mynsiem Bakhuid ruh u pynskhem ha ki dohnud jong ki ba kine ki brierw ki sakhi ym tang ĩa U Nong-Galilaia hynrei ĩa Uta Uba la Kular Uba la wan ban iit bad pynim ĩa kita kiba la jah noh, bad ka bor bakynja Blei ka trei ryngkat bad ka minsitri ka jong U. Kine ki kambah ki long ki sabut ban leh pyrshah ĩa ka jingsngewthuh brierw jong ki Pharisai bad ki nongthoh kiba ĩai pyrshah ĩa U Jisu bad kiba len ban pdiang ĩa U kum U Nongpynim jong ki. Ha ka jaka ban pyndem ĩa lade hapoh ka mon U Blei, ki ĩai kyntait pynban ĩa ka sur kaba

pynkynduh ia ki bad ka pop ka jong ki. Bad kum ka lad bad ka lynti ban pynartatien ia ki brierw na kaban bud ia U Khrist, ki la pyndonkam ia ka kyrdan jong ki bad ka bor ban saiñkduur ia ka jingmut jingpyrkhat jong ki brierw kum kita ki nonghikai jong ki jingthoh bakhuid da kaba ki pynbna paidbah ba kine ki kambah ki urlong na ka bor U Soitan.

Kaei kaba ki Pharisi ki ia leh ka long ba ki buh ia lade ha ka khep ka jingma bad ki don hapdeng ka jingma ba ki lah ruh ban duh ia ka jingim bymjukut lada ki ia bteng ban kyntait ia ka jingthoh kyrpad jong U Mynsiem ban ieh noh ia ka jingbymngeit jong ki bad ban pdiang ia U Khrist kum U Messiah. Ka jingiai bteng jong ki ban kyntait ia ka jingshisha ka pynlong ia U Mynsiem ba Un ieh noh ia ki suki pa suki bad khad duh kadwai Un ieh shi syndon ia ki ha ka jingmatlah bad jingsngewthuh bakla jong ki. Halor kane ka nongrim, U Jisu Um banse ban ong ba ka pop pyrshah U Mynsiem ka long kabym lah map shuh, hynrei ka pop pyrshah U Khun pat ka long kaba lah ban map. Ia kane ngi lah ban shem ha ka dkhot balaiphew wei bad laiphew ar.

“Namar kata nga ong ha phi, ba yn map ia ki brierw ia ka pop baroh bad ia kaba kren bein blei; tang ia kaba kren bein ia U Mynsiem Bakhuid, yn ym map shuh. Bad uno uno ruh uba kren bein ia U Khun u brierw, ia uta lah ban map; hynrei uno uno ruh uba kren bein ia U Mynsiem Bakhuid, ia u yn map, ha kane ka pyrthei, lymne ha kata kaban sa wan.” (Mathios 12:31,32).

Ngi la iapeit ia ki jinglong jingman kiba wallam sha ka jingkren U Khrist shaphang ka pop bym lah ban map. Mynta pat, ngin ia peit sa ia ka por bad ka ia ba la kren ia kine ki kyntien. Ban sngewthuh ia kane ka phang, ngi donkam ban sngewthuh ia ki lai ki bynta ka jingim jong U Khrist. Ka bynta kaba nyngkong ka sdang shuwa ka jingwan long brierw ka jong U. Ha kane ka bynta ka jingim ka jong U, U Khrist U long thik kum U Blei ha ka rukom ba, lait noh na ka jinglong Blei, U don ruh ia ki bor ba kynja Blei. Kawei na kine ki bor Blei ba U don, U Khrist U long Uba don ha baroh ki jaka ha kajuh ka khyllipmat. Kane bad kiwei de ki bor U ioh na U Kpa. Hynrei, ha ka bynta

kaba ar ka jingim jong U, kaba long, ba haba U ieh ia ka jaka shongneh ha bneng bad U wan long brierw, U iai bat ia ka Jinglong Blei hynrei ym ia ki bor bakynja Blei. U Khrist U la ieh noh ia ki bor Blei haba U wan ban long brierw. Ha kiwei pat ki kyntien, U long Uba kynja Blei khlem ki bor Blei. Kumno nga tip ia kane? Shah ia nga ba ngan batai na ka jingthoh.

Shuwa ka jingwan long brierw, U Jisu U lah ban don ha baroh ki jaka ha kajuh ka khyllipmat lyngba U Mynsiem Uba wan na U Kpa. U Mynsiem, kumba la batai bniah ha ka isshu banyngkong jong *U Panpoh Ka Jingshisha*, U long ka jingdonryngkat jong U Blei U Kpa. U Khrist ruh U don ryngkat ha man la ki jaka jong ka bneng salonsar lyngba Une hi Ujuh U Mynsiem. Ha ka jingwan long brierw, U la weng noh ia kane ka bor. Bad mynta Um lah ban don ha man la ki jaka ha kajuh ka por. Dei na kane ka daw ba U Khrist U ong ia ki synran jong U ba ka long na ka bynta ka jingmyntoi jong ki ba U dei ban kiew sha bneng khnang ba Un dup lah ban don ryngkat bad ki, shi met shi met, kat sha ba ki leit.

Ha ka rukom baiasyriem, ka jinglong ba donbor tam eh jong ka jinglong Blei la ieh noh da U Khrist. U khlem shym la don, ha lade hi, ia ka bor ban leh ia ki kambah. Nga la kren shaphang kane ka phang ruh ha ka isshu banyngkong jong *U Panpoh Ka Jingshisha*. Sngewbha phai sha kane ka isshu ne pan ia ka kopi jong ka lada phi thrang sngewthuh ia kaei kaba nga wanrah hangne. Ki Kam, ka lynnong ba shiphew bad ka dkhot ba laiphew phra ka kren shai bha ba ka long ka jingpynsleh jong U Mynsiem kaba la pynlah ia U Khrist ban leh ia ki kambah ki jong U. Ha ka jingshisha, ka kambah banyngkong kaba U la leh ka long haba U la pynkylla ia ka um sha ka waiñ. Kane ka la jia hadien ka jingpynsleh jong U Mynsiem kaba U la ioh hadien ka jingpynbaptis. Ym shym don kano kano ka jingbuh jingthoh ne ka jingong ha ka ktien U Blei ba U Khrist U leh kano kano ka kambah shuwa ka jingpynbaptis ka jong U.

Kane ka dei ka jinglong U Khrist mynba U iaaid halor kane ka sla pyrthei. Kam shym la long ka jingthmu ba U Khrist Un neh sah kumne. Yn sa ai biang ha U ia kita ki bor kiba U la don ryngkat bad U Kpa

shuwa ka jingwan long brierw. Ka kyrdan bad ka bor ba U ioh bat ha shuwa ba Un shah phah sha kane ka pyrthei, la khot kyrteeng da U kum ka burom kaba U la don ha shuwa ka jingthaw jingpynlong ia ka pyrthei.

“Te mynta, ko Kpa, to pyndon burom ma Me ia Nga lem bad ma Lade da kata ka burom kaba Nga la don bad Me mynshuwa ba la long ka pyrthei.” (Ioannis 17:5)

Myno la jubab ia kane ka jingkyrpad? La jubab ia ka ha ka jingpyndonburom U Khrist kaba la long ha bneng, ha ka sngi Pentekos, hadien ka jingshah rong noh. Ha kane ka sngi, U Mynsiem U Kpa U la iateh song lang bad U Mynsiem U Jisu ha kata ka rukom ba ki la long kawei sa shisien pat. Kane ka jingisoh jong Ki Mynsiem jong Ki ka la pynmih ia kata kaba ka Baibl ka khot “Uwei pat U Nongpyntngen” ne ba la tip ruh kum “U Mynsiem ba khlem pat shym la ai.” Kane ka wanrah ia ngi sha ka bynta balai bad bakhadduh jong ka jingim ka jong U. Ha kane ka bynta, ki bor Blei baroh la ai biang ha U. Mynta U Khrist U long sha ki bymjukut U Syiem Uba tip lut, Uba don lut ha man la ki jaka bad Uba donbor lut – U kynja Blei lem bad ki bor Blei.

Lada ngi sngewthuh ia ka jinglong U Khrist halor kine ki lai bynta ka jingim jong U, kam long kaba eh ban sngewthuh ba U Mynsiem ba U Khrist U kren ha Mathaios, ka lynnong bakhaddar, U long U Mynsiem ha shuwa ka jingpyndonburom. Une U Mynsiem, kumba la kren bniah ha ka jingthoh, *U Mynsiem ba Khlem Pat Shym la Ai*, ba la pynmih ha ka isshu baar jong *U Panpoh Ka Jingshisha*, U long U Mynsiem jong U Kpa hi. Ha kiwei pat ki kyntien, U Mynsiem Uba ia said bad ki Pharisi bad ki nongthoh bad baroh kibym kloii ban ngeit U long U Kpa hi. Ha kato ka por, U Mynsiem Bakhuid Um pat shym la long U Mynsiem jong U Khrist. U long U Mynsiem U Khrist hadien ka jingpyndonburom.

Ia kane ka mat lah ban pynskhem shuh shuh da ka jingbuh jingthoh jong U Mathaios, U Markos, U Lukas bad U Ioannis halor ki jingjia kiba la jia ha ka wah Jordan mynba U Khrist la shah pynbaptis. Haba ngi nujor ia kine saw tylli ki jingbuh jingthoh,

ngin shem ba U Markos, U Lukas bad U İoannis ki ong ba dei U Mynsiem ne U Mynsiem Bakhuid Uba wan hiar ha ka dur ka paro. Hynrei ka jingbuh jingthoh jong U Mathaios ka pher na kine lai haba u ong ba U Mynsiem U long U Mynsiem U Blei ne U Kpa.

“U Jisu te, ynda la pynbaptis ia U, U la kiew noh kumne kumne na ka um: ha khmih ruh, la plie ia ki bneng ia U, bad U la iohi ia U Mynsiem U Blei ba U da hiar kum ka paro, ba U da wan shong ruh ha U.” (Mathaios 3:16)

Ngi lah ban shem ruh bun ki jingthoh ha ka Testamen Bathymmai ba U Mynsiem jong U Kpa U pynkhie pat ia U Khrist na kaba iap. Peit kaei kaba U Paul u thoh sha ki parabangeit ha Rom haba u ong,

“Hynrei laba U Mynsiem jong Uta Uba la pynmih pat ia U Jisu na kiba iap u shong sah hapoh jong phi...” (Rom 8:11). Une U juh U Mynsiem la ong ba U dei ka burom jong U Kpa ha Rom 6:4. Bad namar kata, ka long kaba shongnia ba ha ka jingpyndonburom ia U, U Khrist U ioh biang pat ia ki bor Blei kiba long shi bynta bad ka Mynsiem U Kpa.

“... la pynmh pat ia U Khrist na kiba iap da ka burom ka jong U Kpa...” (Rom 6:4)

Bad sa shisien pat, ha ka shithi banyngkong ka jong u sha ki Nong Korinth, U Paul u ong ba U Blei U la pynmih pat ia U Khrist na kiba iap bad da kane kajuh hi ka bor ba U Blei U pyndonkam ban pyllait ia la U Khun na ka jingiap, Un pyndonkam

ruh ha kaban pynkhie im biang ia kita kiba la iap.

“Hynrei U Blei U la pynmih pat ruh ia U Trai, bad Un pynmih pat ia ngi da ka bor jong U.” (1 Korinth 6:14)

Lada ngi sngewthuh ia kane ka phang jong ka gospel halor ki sabut ba nga la wanrah ha kane ka jingthoh bad ki jingthoh ha ka isshu no.1 bad no.2, kam long kaba eh ban pdiang ba U Mynsiem U long U Khrist. Bad haba ka Baibl ka kdew ia U Mynsiem ba U long U Khrist ne kum ka Mynsiem U Khrist, ka kren shaphang U Mynsiem hadien ka jingpyndonburom.

KA JINGSNGEWTHUH IA KA JINGLONG BLEI *Reuben Warjri*

Nga ngeit ba ha ka Baibl hi baroh kawei, U Blei U long Uta Uba ki brieve ki sngewthuh bakla eh. Kane ka wan na ka jingshisha ba U Soitan bad ki nongtrei ki jong u ki la lah bha ban pynthoh bria ia ka jingithuh ba shisha shaphang U Blei bad ka jinglong jong U haduh kata ka pud ba kiba bun ki iohi ia U Blei kum U nongsynshar Uba sniew bad ka jingkyndaw ia U ka pynmih tang ia ka jingtieng. U Soitan ruh u la pynrung ia kane ka jingsngewthuh ba U Blei U long Uba bitar lep, Uba kloiban pynshitom ia uno uno uba nud ban leh pyrshah ia ki hukum jong U. Kaei kaba mih na kane ka long ka jingsngewthuh ba ngi dei ban bud pyrkhing ia ki hukum kaba pynthame ia ki brieve ba U Blei U sngewlem lada ki lah ban pyndep ia ki jingleh niam leh rukom bad ki sumar hukum. Ka don pat sa kawei ka kynhun kaba ong U Blei U long ka daw jong baroh ki jingjia basniew ha kane ka pyrthei bad namar kane kim ngeit shuh ba U Blei U don. Kane ka jingsngewthuh babkla shaphang U Blei kam long kaba jylle tang ha kine ki por mynta, hynrei ka long kaba kynrei ha ki por ba U Khrist U dang don ha kane ka pyrthei. Kane ka jingshisha la kren kyllum da U Khrist ha ka jingdwai ka

jong U ia U Kpa ha shuwa ka jingshah sah narphna.

“Ko Kpa bahok, kata ka pyrthei kam shym la ithuh ia Me...” (İoannis 17:25)

Ka jingshisha ba U Blei U long ka jingieit ka la jah noh hapdeng ka jingjylle kata ka jingthoh bria ka jinglong jong U da U Soitan bad ki nongtrei jong u. Khnang ban weng ia kane ka jingeh, U Blei U pynpaw shynna ia kata ka jingieit baiaineh ka jong U ia ngi ki brieve da kaba phah ia la U Khun ba la Kha marwei sha kane ka pyrthei, ym tang ban shim ia ka jaka jong ngi halor u diengphna hynrei ban pynpaw ba U long Uba kumno shisha. (İoannis 3:16; 1 İoannis 4:9). U Jisu marwei U long ka jubab ia kane ka jingeh naba U long ha ka “dur ka jinglong tynrai” ka jong U Kpa. (Hebru 1:3). Tang ma U ba don ka jinglong jong U Kpa; bad ha ka jingwan long brieve, ka long kawei na ka jingthmu jong U ban pynpaw ia U Blei bashisha jong ka bneng salonsar. Ha kaba ia dei bad kane ka mat, u apostol İoannis u ong, “Ym don mano mano ruh ba la iohi ia U Blei mynno mynno ruh; Uta U Khun ba la kha marwei, Uba long ha ka shadem U Kpa, U hi U la pynpaw ia U.” (İoannis 1:18). U Jisu ruh U

ong, “Bad ha ki nga la pyntip ia ka kyrteng jong Me, bad ngan iaipyntip, ba kata ka jingieit ba Me la ieit ia Nga, kan ioh long ha ki, bad Nga ruh ha ki.” (İoannis 17:26). Te khnang ba ngin tip U Blei U long shisha Uba kumno, ka jingim U Khrist ka long ka kot kaba ngi dei ban pule bad ban puson. Te khlem da pyntud, ia ngin ia ngam kham jylliew ha ka jingim U Khrist, da kaba sdang naduh kaba sdang eh.

Ka Baibl ka iai ban shi ban ha ka rukom ba shai ba U Jisu U long U Khun jong U Blei baim. Ka jinglong khun jong U ia U Kpa ka long kaba shisha. Kam dei ka jinglong Khun da kaba shu kren pharshi, kumba bun ki Khristan ki ong bad ki ngeit mynta. U Jisu U la shah kha shisha na U Kpa. Ki Testamen Barim bad Bathymmai ki pynskhem ia kane. U Khrist, hapoh ka kyrteng jong ka jingstad, lyngba U Solomon, U la ong shaphang ia lade ba U la kha na U Blei.

“U Trai U la pynioh ia nga ha ka jingsdang ka lynti jong U, mynshuwa ki kam jong U mynbarim. La pynieng ia nga naduh bymjukut, naduh ka jingsdang, habym pat la long ka khyndew. Mynba ym pat la don ki jingjylliew, ia nga la kha; mynba ym

pat la don ki pukri kiba shlei da ka um. Mynshuwa bym pat thung ki lum bah, shuwa ia ki lum rit ia nga la kha.” (Proberb 8:22-25)

Kane ka dkhot ha Proberb ka pynpaw lai tylli kiei kiei. Kaba nyingkong ka long ba U Blei U long U Kpa. Kaba ar ka long ba U Jisu U shah ‘pynioh’ lane kha shisha na U Blei. Ka mat kaba lai bad kaba khadduh ka long ba ia U Jisu la kha shuwa ka jingthaw ia ka pyrthei. Ha ka jingshisha, U Jisu U ong ba ia U la pynieng naduh ka bymjukut, kaba mut, U la long naduh ka por shuwa ba ka por ka la don. Ym don ka jingmut jingpyrhat jong u briew kaba lah ban sngewthuh ne shemphang ia kane por shuwa ka por. Ngi lah tang ban shu khot ia kane ka ia kum “ka bymjukut.” Ngi lah ban long kiba thikna ha kaba ia dei bad kane naba ha ka dkhot 27, ka ong ba mynba U Blei U pynkhreh ban thaw ia ki bneng, U Khrist U la don hangta. Ka jingshisha ka long ba ia U Khrist la kha naduh shuwa ba U Kpa U thaw ia kaei kaei ruh. Ia kane ka jingshisha la ban jur ha Ioannis 1:3

“Da U la long kiei kiei baroh: bad khlem ma U ym shym la long kaei kaei ruh kaba la long.” (Ioannis 1:3).

Bad haba U dang don ha kane ka pyrthei, U Jisu U la ong katto katne sien ba ia U la kha na U Kpa. U la leh ia kane ban pynsngewthuh ba U long U Messiah, Uta Uba la phah da U Blei Uba la wan ban wad bad pynim ia kiba la jah noh. U la pynbna ba U long “U Khun ba la kha marwei,” Uta Uba “na U Blei U la mih noh” bad Uta Uba “la mih na U Blei.” (Ioannis 3:16; 8:42; 16:27). Kane ka long ka jinghikai kaba shisha bad kaba ia hap sur bad ka Baibl shaphang ka jingithuh ia U Blei bad U Khun. Kane ka kylla long u shabi ban kham sngewthuh shai ia ka jinglong jong U Blei. Mynta ka kham shongnia haba ka Baibl ka ong ba U Blei U long ka jingieit bad ba U jied ban pynpaw ia kane ka jingieit jong U da kaba phah ia la U Khun ba la kha marwei. Katno ngut ki kmie ki kpa ki kloie ban aiti noh ia la ki khun na ka bynta ka jingmytoi jong kiwei? Hapdeng kane ka jingshisha, ngi lah ban iohi ia kawei pat ka jinglong jong U Blei, ym kum kata kaba la pynpaw da U Soitan.

Ka jinglong khun bashisha jong U Khrist ka long ka nongrim baskhem jong ka Jinglong Blei jong U naba U Blei Un pynioh ia Uwei pat U Kynja baim ba don ka Jinglong Blei ba kum ma U hi. Kane ka jingshisha la pyni ha ka jingthaw ia U Adam bad Ka Im. Ka Im ka la mih na U Adam. Ma ka pat, ka don ia kajuh ka jinglong briew ba U Adam u don. Kumba U Adam u long uba janai, kumta ruh Ka Im ka long kabym shym la pynthoh bria da ka pop. Hynrei ha kajuh ka por, Ka Im kam long uta u briew ne U Adam kata ka briew. Ha kane ka phang, U Adam bad Ka Im ki iapher. Kane ka rukom long ka phalang ia ka jingia dei hapdeng U Kpa bad U Khun. Namar ba U Kpa U long U Blei, U Khun jong U ruh U long U Blei hynrei U Khun Um long Uta U Blei. Ha kiwei pat ki kyntien, U Khun Um dei U Blei hi, watla U don ka Jinglong Blei ha U. Bad haba U Blei U long ka jingieit, U Khun ruh kumjuh. Ka jinglong jong U Blei ka paw shynna ha U Khun. Na kane ka daw, ka ktien U Blei ka ong ba ha U Khrist “ka jingdap ka Jinglong Blei ka shong tylli.” (Kolossai 2:9). Bad ba U long “ka dur U Blei bym lah ban iohi.” (Kolossai 1:15).

Haduh kane ka bynta, ka long kaba shai ba U Jisu U don ha U ka Jinglong Blei bad ki bor Blei bad ym don mano mano ba lah ban knieh ia ka Jinglong Blei na U. U la long bad Un ia long shaduh ki bymjukut U kynja Blei. Bad haba ngi ia kren shaphang ki bor Blei, bunsien ngi ju pyniasoh ia kine lai – ka jingdon ha man la ki jaka, ka jingtip ia kiei kiei baroh bad ka bor bahalortam eh - bad ka Jinglong Blei. Hynrie ka jingeh ka long ba ngi ki briew ngi pynleh jingmut tang ha kine ki jinglong bad ngi kdew sha kine kum kita ki sabut bad ka nongrim jong ka Jinglong Blei. Namarkata, ka jingsngewthuh jong ngi ia U Blei ka long kaba bakla. Watla ka long kaba shisha ba U Blei U pyndonkam ia kine ki bor ban pynpaw ia ka jingdon ryngkat bad ka bor jong U, kim long ki sabut jong ka Jinglong Blei ka jong U. Ka daw ba nga ong ia kane ka long ba kane kam long kaba shisha shaphang U Khrist mynba U wan long briew. Mynba U Khun U shim ha lade ia ka jinglong briew, U ieh noh sharud ia ki bor Blei baroh. Hynrei wat la ka long kumne ruh, U ia long hi Uba kynja Blei. U long U kynja Blei khlem ka bor Blei.

Kumno ngi long kiba thikna halor kane? Ha shuwa ba U Khrist U la lah ban leh kano kano ka kambah, kaba nyingkong eh na ki ka long ka jingpynkylla wai ia ka um, U Blei U la pynbna paidbah ba U long shisha U Khun jong U. Kaei kaba U Blei U ong ka long ba watla U Jisu Um lah ban leh ki kambah, Une U Nong Galilaia Ubym riam da ki jingriam baremdor U long, ha ka jingshisha, Uba don ka Jinglong Blei ha U. Kum u briew, U Jisu U lah ban don tang ha kawei ka jaka ha ka shi khyllipmat. Kane ka iarap ia ngi ban sngewthuh balei ba U donkam ban don ka jingtrei bashimet shimet lem bad ki synran bad kito kiba donkam ia ka jingiarap ka jong U. U bsa ia ki paidbah ha ka rukom ba shimet shimet bad ym ha ka rukom ba kyllum. Bad kahduh khadwai, U Khrist U “la nangkhraw ha ka jingstad.” (Lukas 2:52). Lada U la long shisha Uba la tip lut, ka Baibl kan ym ong kumne shaphang jong U. Ha ka jingshisha, uno uno uba la tip lut ia kiei kiei baroh, kiba paw bad kiba rieh, um lah ban shah pynshoi. Dei na kane ka daw ba U Jakob u ong, “Ia U Blei ym lah ban pynshoi da kaba sniew.” (Jakob 1:13). U Khrist, ha kawei pat ka liang U long Uba lah ban shah pynshoi bad Uba lah ruh ban hap ha ka jingpynshoi naba U long Uba lah ban shah pynthame ha U Soitan. Kam lah ban long kaba shongnia ba U Soitan un pyrkhath ban pynshoi ia U Khrist lada U Khrist U khlem shym la aiti noh ia ka bor ba U lah ban tip lut ia kiei kiei baroh. Kane ka sabut ka pynskhem ia ka jingshisha ba U Khrist U long “Uba la pynshoi ha kiei kiei baroh syriem ia ngi.” (Hebru 4:15).

Lada kine ki bor kiba ngi ju shim ba ki long ka nongrim jong ka Jinglong Blei kim long ki sabut ban pynshisha ba U Khrist ne ba U Blei ruh U long Uba don ka Jinglong Blei, te kaei ka mat ne ki mat ba ngi khlem shym la pynleh jingmut baroh shi katta? Ka jubab ka don ha ka jinglong jong Uta Uba U Khrist U la wan ban pynpaw. Kane kajuh ka jinglong, kumba la ong mynne, ka don ruh ha U Khrist. Ka jingong jong U Soitan ba ym dei tang U Blei Uba long Uba bha ka dei kawei na ki daw ba u la pynshong nongrim ia ka jingleh pyrshah ka jong u ia U Blei. U Soitan u mut ba ka jingbha ka lah ruh ban don shabar jong U Blei. U ong ha lade, ba lehseh kiei kiei ki lah ban long kiba kham

bha khlem U Blei. Hynrei kam shym la slem eh hadien ba U Lusifer u shem ba ka jinglong jong u ka noh beit ban leh ia kata kaba sniew naduh ka khyllipmat ba u la pyniakhlad noh ia lade na U Blei, Uba long ka tyllong jong ka jingbha baroh. U Lusifer u long uba janai naduh ka sngi ba la thaw bad pynlong ia u tad haduh ba la shem ka jingsniew ha u. Ka pythei bad baroh kiei kiei kiba don ha ka ki long kiba janai bad kiba bha tad haduh ba ki kmie ki kpa tymmen jong ngi ki la pyniakhlad noh ia lade na U Blei bad kiei kiei baroh ki la sdang ban long kulmar lut. Kane ka pynpaw ia ka aiñ jong ka jinglong tynrai ba shabar jong U Blei ym don kano kano ne kaei kaei kaba lah ban long kaba bha bad uno uno uba jied ban pyniakhlad ia lade na U um lah satia ban jied ia kaba bha ne ban iai bteng ban long uba bha.

Kane ka jingshisha la kren shai da U Khrist ha ka jingong jong U haba U kren ia u samla riewspah, haba U ong, “Balei ba me khot babha ia Nga? Ym don uba bha hynrei tang Uwei, Uba U Blei.” (Mathaios 19:17). Ki don kiba pyndonkam ia kane ka dkhot ban ong ba U Khrist Um long shisha Uba bha. Ka jingbha jong U ka wan na ka jingshong neh jong U Mynsiem Bakhuid hapoh ka dohnud jong U. Hynrei kaei kaba ngi iohi ha Kalbari ka long pyrshah ia kane ka rukom hikai. U Blei U iai don ryngkat lem bad U Khun jong U da U Mynsiem. Hynrei halor u diengphna, U Khrist, na baroh ki briew, U shah ieh noh ha la U jong U Kpa. Kat kum ka jingtrei kam jong ka aiñ tynrai, ngi dei ban khmih lynti ba U Khrist U la dei ban jied ia ka jingsniew halor ka jingbha.

Hynrei ki kyntien, “Ha Me nga aiti noh ia la ka mynsiem,” ka pynpaw ba U long kham halor ia ka aiñ tynrai bad tang ma U marwei U lah ban long Uba bha shabar jong U Blei. Kane ka long ka sakhi bashem bha kaba kyrshan ia ka Jinglong Blei ka jong U Khrist.

Ka jingim hi baroh kawei jong U Khrist ka long, ha ka jingshisha, ka sakhi ia ka Jinglong Blei jong U bad ka jong U Kpa ruh. Kat sha ba U leit, U rah lem bad U ia ka jinglong kaba sngewtynnad bad kaba pynpyngad ia ka mynsiem. Ki briew ki ia leh ban wan kham shajan jong U. Teng teng, kim sngeweiei lada ki hap ban pynlut por bad U baroh shisngi. Ym dei tang ki kambah kiba khring ia ki briew sha U. Ka jingieit ka long kata kaei kaei kaba khring ia ki briew babun byllien kiba ker sawdong ia U.

Ka jingiashem bad jingkynduh jong U Elijah, u nongiathuhlypa, ka long sa kawei ka nuksa ban pyni ia ngi haei shisha ka Jinglong Blei ka shong. Hadien ka jingialang ha kliar u lum Karmel ka la kut bad ia ki nongiathuhlypa jong u baal la shah pyniap lut, U Elijah u la phet rieh bad u la burieh ia lade hapoh kawei ka krem ba don ha u lum Horeb naba ka syiem Jesebel ka la bitar lep pyrshah ia u hadien ba ka la tip kaei kaba u leh ia ki nongiathuhlypa jong u blei baal. Katba u dang shong ha ka krem, U Blei U la pynpaw ia ka jingdon jong U ha ka dur jong ka lyer kaba khlain haduh katta katta ba ka la lah ruh ban pynkylla ia ka jinglong jingman jong ki lum ki wah hagnta. Hadien kane, la wan sa u jumai bad ka ding. Hynrei, U Blei Um shym la

don ha ka lyer, u jumai ne ha ka ding. Kine ki long tang ki jingpynpaw ia ka bor ka jong U. Hyrei ia U Blei lah ban shem ha ka sur kaba jem jai jai kaba kren ha une u nongiathuhlypa, “Me leh aiu hangne, ko Elijah?” (Pule 1 Ki Syiem 19).

Ma ngi ki briew ngi long kiba kham kloï ban pynleh jingmut ha ka jingpynpaw pyrthei ia ka bor U Blei kum ka sakhi ia ka Jinglong Blei ka jong U. Hynrei to shah ba ngin pynkynmaw ia lade ba ka Baibl kam ong ba U Blei U long ka bor, hyrei ka ong ba U long ka jingieit. Ka ong ruh ba U Blei Um ju kylla. Ha kawei ka liang, ka jingpynleh jingmut ha ka bor ka ialam ia bun ki briew ban thrang ia ka bor ban pynkhiah bad ban leh ki kambah khlem ka jingthrang pat ban ioh ia ka jingkylla ha ka dohnud bad ha kawei pat ka liang, ka ialam ruh ia ki briew ban pyrkhath ba U Blei U long U nongsynshar ba ehrang namar ba U pyndonkam ia kane ka bor jong U kat kum ka mon ka jong U hi. Ban tip mano bad uei Une U Blei ka ktah ia ka jingiadei ka jong ngi bad U. Nga ngeit skhem ba ka jingiathuhkhana shaphang ka jingim U Jisu bad ka jingiashem U Elijah ia U Blei ha ka krem u lum Horeb ki long ki jingthmu jong U Blei ban kdew sha ka jinglong ba ithiang jong U kum kata ka dak ka shin bakongsan tam eh kaba kdew bad bapynskhem ia ka Jinglong Blei ka jong U.

“Ah to mad bad to khmih ba U Trai U long Uba bha.” Salm 34:8

La shon bad pynmih da:

**Ka Christ In You Ministries,
Dong Pyngrope, Nongrah,
Shillong - 793006**